

Bildande av Idkerbergs klacks naturreservat i Borlänge kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Översiktliga data

Namn	Idkerbergs klacks naturreservat
Kommun	Borlänge
Län	Dalarna
NVR id	2200082
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger 1,5 km NV om Idkerbergets samhälle
Huvudsaklig karaktär	Naturskogsartad barrblandskog samt frodig bäckmiljö i djupt nedskuren ravin
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Tjärna 43:49 (Statlig)
Rättigheter	Jakträtt tillhör markägaren
Areal (ha)	Total areal: 53,2 Landareal: 53,2 Produktiv skogsmark: 39,6

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljöer och den biologisk mångfald som finns knuten till dessa. Med naturmiljöer avses företrädesvis näringsfattig höjdlägesbarrskog samt ravinmiljöer med näringsrik granskog och lövinslag. Syftet med naturreservatet är också att erbjuda det rörliga friluftslivet ett naturskogsområde i nära anslutning till samhället Idkerberget. Detta syfte är dock underordnat bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer.

Syftet ska tillgodoses genom att

- föreskrifter inrättas som motverkar exploatering av området,
- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak får utvecklas fritt,
- åtgärder utförs i syfte att gynna områdets naturtyper samt rödlistade eller i övrigt naturvårdsintressanta arter,
- åtgärder utförs i syfte att förhindra etablering av invasiva eller för området främmande arter,
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skäl för beslut

Området utgör de högst liggande delarna av Högberget, också benämnt Idkerberget, vilka överlag bekläs av en äldre barrblandskog med naturskogsqualiteter på mager mark. Tvärs genom högplatån skär Högbergsåns ravin i öst-västlig riktning. I ravinen är tillväxtbetingelserna bättre och här växer en frodig granskog med inslag av äldre och ibland grova lövträd. Ravinens botten bekläs med frodig vegetation med såväl hög- som lågörter, exempelvis strutbräken, torta, svart trolldruva och blåsippa.

I området har ett 30-tal naturvårdsintressanta arter konstaterats, däribland rödlistade arter såsom sötgräs, norsk näverlav och liten hornflikmossa.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk och tillåtas att utvecklas utan påverkan av mänsklig verksamhet.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - a. befintliga sikt- och skjutgator får underhållsröjas.
3. gödsla, kalka, återföra aska i gödningssyfte, använda bekämpningsmedel eller på annat sätt kemiskt påverka områdets miljö eller organismer,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning, med följande undantag:
 - a. enklare konstruktion av naturmaterial får uppföras vid jaktpass,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark med följande undantag:
 - a. uttransport av fällt vilt får ske i enlighet med terrängkörningslagen med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
 - b. för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen,

Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det tillåtet att:

7. anlägga sikt- och skjutgator i anslutning till nya jaktpass.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor samt andra anläggningar för friluftslivets behov enligt kartan i bilaga 2,

2. skötsel och restaurering av naturtyper genom naturvårdsbränning och/eller åtgärder som på mekanisk väg tillskapar död ved, kådimpregnerade träd, solbelysta ytor och träd, blottar mineraljord samt reducerar mängden barrträd. Ytor där sådan främst förväntas utföras visas på karta i bilaga 2,
3. åtgärder riktade mot specifika rödlistade, eller i övrigt naturvårdsintressanta, arter i syfte att gynna dem,
4. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar,
5. bekämpning av invasiva eller för området främmande arter,
6. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - a. mindre, löst liggande grenar och kvistar får samlas in i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark med följande undantag:
 - a. körning i samband med transport av sjuka personer till läkare eller sjukvårdsanstalt eller i andra jämförliga trängande fall är tillåtet,

Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det tillåtet att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur,

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift finns A2 finns ett undantag som tillåter att befintliga sikt- och skjutgator får underhållsröjas. Med underhållsröjning avses att sly och skymmande grenar får tas bort. Med länsstyrelsens tillstånd är det enligt föreskrift A7 tillåtet anlägga nya sikt- och skjutgator. Då det i ett naturreservat är önskvärt att låta vegetationen utvecklas fritt till slutna skogsbestånd motverkar siktröjningar detta mål. Därför ska jaktpass primärt placeras och utformas på ett sätt så att de ej kräver nya siktgator.

I föreskrift A6 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte tolkas lika strikt som ”märken”. Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I föreskriftsdel B förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla de skötselåtgärder som räknas upp. I några fall går det att peka ut de platser där dessa åtgärder ska utföras, vilket framgår av karta i bilaga 2, men i flertalet fall är inte detta möjligt. I fall då sådana åtgärder kommer att utföras föregås det av ett samråd mellan förvaltaren och berörda sakägare.

I föreskrift B1 ges förvaltaren rätt att sätta upp anläggningar för friluftslivets behov. I den skötselplan som författas i samband med bildandet av reservatet finns inga exempel på sådana anläggningar utan föreskriften är framtagen för framtida behov.

I föreskrift B2 görs en hänvisning till karta i bilaga 2 för en beskrivning av ytor där olika typer av naturtypsgynnande skötsel visas. I legenden till kartan omnämns begrepp som inte används i föreskriften och som här ges ett förtydligande. Med bränningsefterliknande åtgärder avses de åtgärder som i föreskriften anges utföras på mekanisk väg och med lövgynnande åtgärder avses främst bortgallring av konkurrerande barrträd.

I föreskrift B4 ges förvaltaren möjlighet att avverka träd som angripits av 8-tandad granbarkborre. Föreskriften syftar bara till att bevara naturvärden kopplade till gran i reservatet. Den kan inte användas som motiv för att ta bort angripen gran i reservatet i syfte att minska spridning till omgivande marker. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas.

I föreskrift C3 förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får dock plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Naturvärden och friluftsvärden

Reservatet omfattar de högst liggande delarna av Högberget/Idkerberget vilka befinner sig 450 m över havet. Större delen av ytan upptas av en naturskogsartade barrblandskog i åldrarna 130–150 år. Ganska stora ytor utgörs av gles hållmarkstallskog, med enstaka äldre träd. Höjdläget och den magra marken gör att dimensionerna på träden är ganska ringa. Mängden död ved är inte så riklig men finns allmänt, främst i form av torrträd. Området är inte opåverkat av skogsbruk då det ligger nära Idkerbergets samhälle. Kolning och dimensionsavverkning har bedrivits under 1800-talet. Området har dock troligen fått utvecklats i fred från omfattande skogsbruks-åtgärder sedan början av 1900-talet.

Tvårs genom högplatån skär Högbergsåns ravin, förmodligen formad vid senaste landisens avsmältning. Från att i väster bilda en relativt grund sänka omgiven av klippväggar skär den sig åt öster allt djupare V-format ner i moränen. Den hyser en 100–150 årig granskog med ett betydande inslag av äldre, och ibland grova, lövträd som asp, björk och sälg. Mark bekläs av frodig vegetation av såväl hög- som lågörter. Bland dessa hittas bland annat strutbräken, torta, vårärt, blåsippa och svart trolldruva. Fem orkidéarter är funna, exempelvis knärot, spindelblomster och tvåblad. De ovanligaste arterna funna i ravinen är sötgräs, norsk näverlav och liten hornfliksmossa, alla rödlistade. Totalt har ett 30-tal naturvårdsarter noterats i hela reservatet varav ett 10-tal är rödlistade.

Området har ett visst friluftlivsvärde då det ligger nära Idkerbergets samhälle samt har en utsiktspunkt, Idkerbergs klack, varifrån man kan se långt. Friluftlivsvärdet begränsas dock av bristen på vägar till området.

Planeringsbakgrund

Kommunal översiktsplan

Bildandet av ett naturreservat strider inte mot markanvändning i översiktsplanen för Falun-Borlänge, antagen 2014-06-17. För området gäller ingen annan plan enligt plan- och bygglagen. Den pågående markanvändningen är skogsbruk.

Riksintressen

Reservatet utgör en del av ett riksintresseområde för naturvården, Nr 114 *Högbergåravinerna*.

Naturvärden

Tre områden med naturvärden är utpekade av Skogsstyrelsen.

- Nyckelbiotop N 15431-1996 av biotoptypen Ravin,
- Naturvärde N 15432-1996 av biotoptypen Barrskog,
- Nyckelbiotop N 15458-1996 av biotoptypen Barrskog.

Värdetrakter

Området ligger inom värdetrakten WG0007 *Gyllbergen*.

Vatten

Delar av området ligger inom strandskyddat område runt Högbergsån och Svartjärnsbäcken.

Miljömål

Ett permanent skydd av Idkerbergs klacks naturreservat medför ett bidrag till uppfyllandet av miljömålen *Levande skogar* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Ärendets handläggning

År 2011 initierade Lantmäteriet arbetet med att genomföra en omarrondering av nordvästra delen av Borlänge kommun. Därför tog Länsstyrelsens naturskyddsenhet initiativ till diskussioner med Lantmäteriet, Skogsstyrelsens och Borlänge kommun om möjligheter att bilda naturskydd i samband med denna process. År 2016 hade diskussionerna resulterat i avgränsandet av en handfull områden, bland annat detta som då benämndes Högberget. Dessa föreslogs avstyckas till egna fastigheter med målet att bilda naturreservatsskydd för dem när väl omarronderingen slutförts (dnr 511-13159-2016). År 2019 accepterade Naturvårdverket att stå som mottagare av

marken. Omarronderingen slutfördes 2021 och då överfördes också marken i Naturvårdsverkets ägo. Året som följde genomfördes en kompletterande naturvärdesinventering i området. Det ska också nämnas att Lantmäteriets ortnamnskontakt har konsulterats rörande reservatets namn.

Sommaren 2025 skrevs utkast till beslutshandlingar för naturreservatet och under hösten gick dessa på remiss. Vilka synpunkter som inkom, och hur dessa behandlades beskrivs nedan under egen rubrik.

Motivering av beslutet

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Av nedan redovisade skäl anser Länsstyrelsen att området runt Idkerbergs klack ska avsättas som naturreservat.

Föreskrifter och skötsel

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. Områdets skogar har överlag en naturskogsliknande karaktär och speciellt de som växer inom Högbergsåns ravin. Inom detta senare område finns också många fynd av naturvårdsintressanta arter. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifter behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte att bevara områdets naturvärden för framtiden. Nedan följer en kortfattad redogörelse för motiven till föreskrifterna.

Merparten (A1-A7, C1-C3) syftar till att skydda området från ny mänsklig exploatering och låta området utvecklas utifrån sina naturliga förutsättningar.

Föreskrifterna under B motiveras av att reservatsförvaltaren ska kunna sköta om reservatet i syfte att tillgängliggöra det för allmänheten, utföra åtgärder i

syfte att stärka områdets naturvärden samt följa upp hur dessa utvecklas. I B-föreskrift 4 och 5 ges också möjlighet för reservatets förvaltare att genomföra åtgärder i syfte att bekämpa angrepp av invasiva eller för området främmande arter som påtagligt kan hota de naturvärden reservatet syftar till att skydda.

För föreskrifterna finns även en föreskrift (A7) samt ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose jaktintresset eller allmänna intressen som räddningsinsatser och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

En skötselplan för området behövs i syfte att peka ut var naturvårdande åtgärder bör utföras samt hur det ska iordningställas för besökare. Områdets svårtillgänglighet gör dock att antalet besökare förmodas bli lågt. Det är främst för de boende i Idkerbergets samhälle som området bedöms ha ett friluftlivsvärde.

Inkomna synpunkter

Besluthandlingarna har sänts på remiss till berörda sakägare. I samband med detta har följande synpunkter inkommit.

Arbetsnamnet för reservatet under ärendets beredning har varit Högberget. Inför remissen valdes dock namnet Idkerberget efter konsultation med Lantmäteriets ortnamnskontakt. Ett par synpunktslämnare invände dock mot namnet och menade att reservatet skulle blandas ihop med samhället. Efter fortsatt konsultation med Lantmäteriets ortnamnskontakt valdes i slutändan Idkerbergs klack som reservatnamn.

Ägaren till den i öster angränsande fastigheten Nyckelby 1:28 föreslog att reservatet skulle utvidgas åt öster och omfatta hela den nyckelbiotop som avgränsas för Högsbersåravinen. I ett annat yttrande påtalades att det på samma yta fanns flera partier med rik svampflora. Länsstyrelsen bedömde att dessa omständigheter talar för att en utvidgning borde utredas. Samtidigt konstaterade man att den inte kommer att kunna genomföras under pågående ärende utan får bli en senare process.

SGU lämnade i sitt yttrande inga specifika synpunkter på det blivande reservatet. I en bifogad allmän skrivelse avrådde man dock från bildande av naturreservat i områden med tidigare känd malmpotential eller där det finns undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner. Sådana fanns i närområdet, men öster om Idkerbergets samhälle. Sammantaget gjordes därför bedömningen att detta inte gjorde något hinder för reservatets bildande.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Länsstyrelsen bedömer, vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken, att de inskränkningar som föreskrifterna ovan innebär i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Länsstyrelsens bedömer vidare att beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Ekosystemtjänster

Genom bildandet av naturreservatet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal ekosystemtjänster påverkas. Skyddandet av Idkerbergs klacks naturreservat från skogsbruk och andra åtgärder säkerställer bevarandet av den biologiska mångfalden i området, vilket är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Utöver detta ökas exempelvis möjligheterna för området att utgöra ett mål för friluftsliv; att påverka det lokala mikroklimatet gynnsamt och rena vatten. Naturreservatets bildande har också negativa följder för några ekosystemtjänster, t.ex. möjligheten för området att leverera virke och andra råmaterial.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder omfattas av dispens eller tillståndskrav med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken. Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter även kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

Enligt 2 kap. 4 § växtskyddsförordningen (SFS 2022:795) gäller inte föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter, meddelade av Skogsstyrelsen med stöd av 2 kap. 3 § samma förordning, inom naturreservatet. Markägaren har därmed inte något ansvar för att bekämpa eller förebygga sådan insektshärjning inom reservatet som avses i 3 §. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats, se 3 kap. 9 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Kungörelse

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 4.

De som medverkat i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Helena Höij. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, arkeolog Emelie Sundling, miljöhandläggare Andreas Skarmyr, enhetschef Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Jonas Bergstedt, den sistnämnda föredragande.

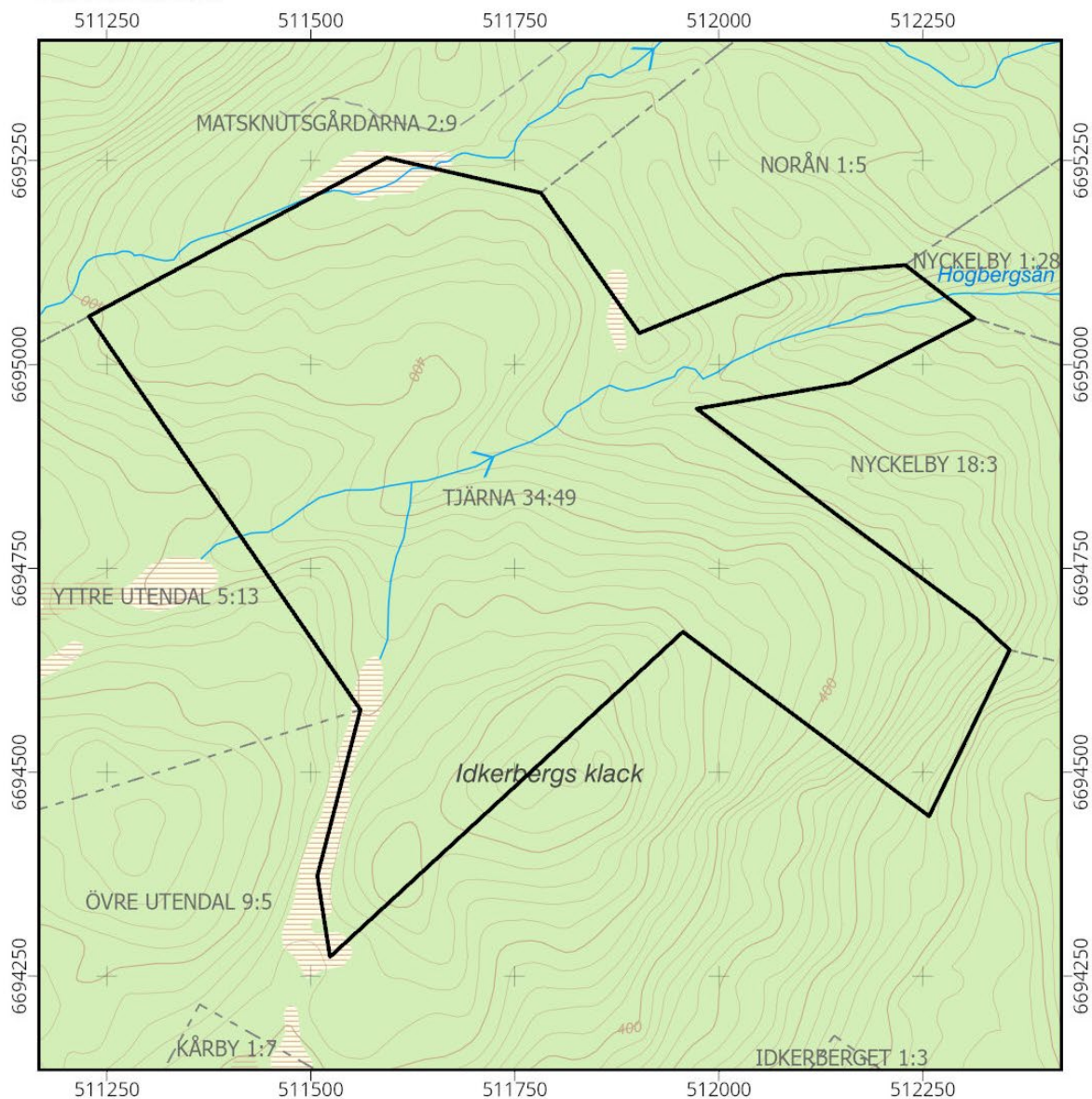
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1	Beslut och översiktskarta
Bilaga 2	Föreskriftskarta
Bilaga 3	Skötselplan
Bilaga 4	Överklagningsinformation

Beslutskarta

Översiktskarta

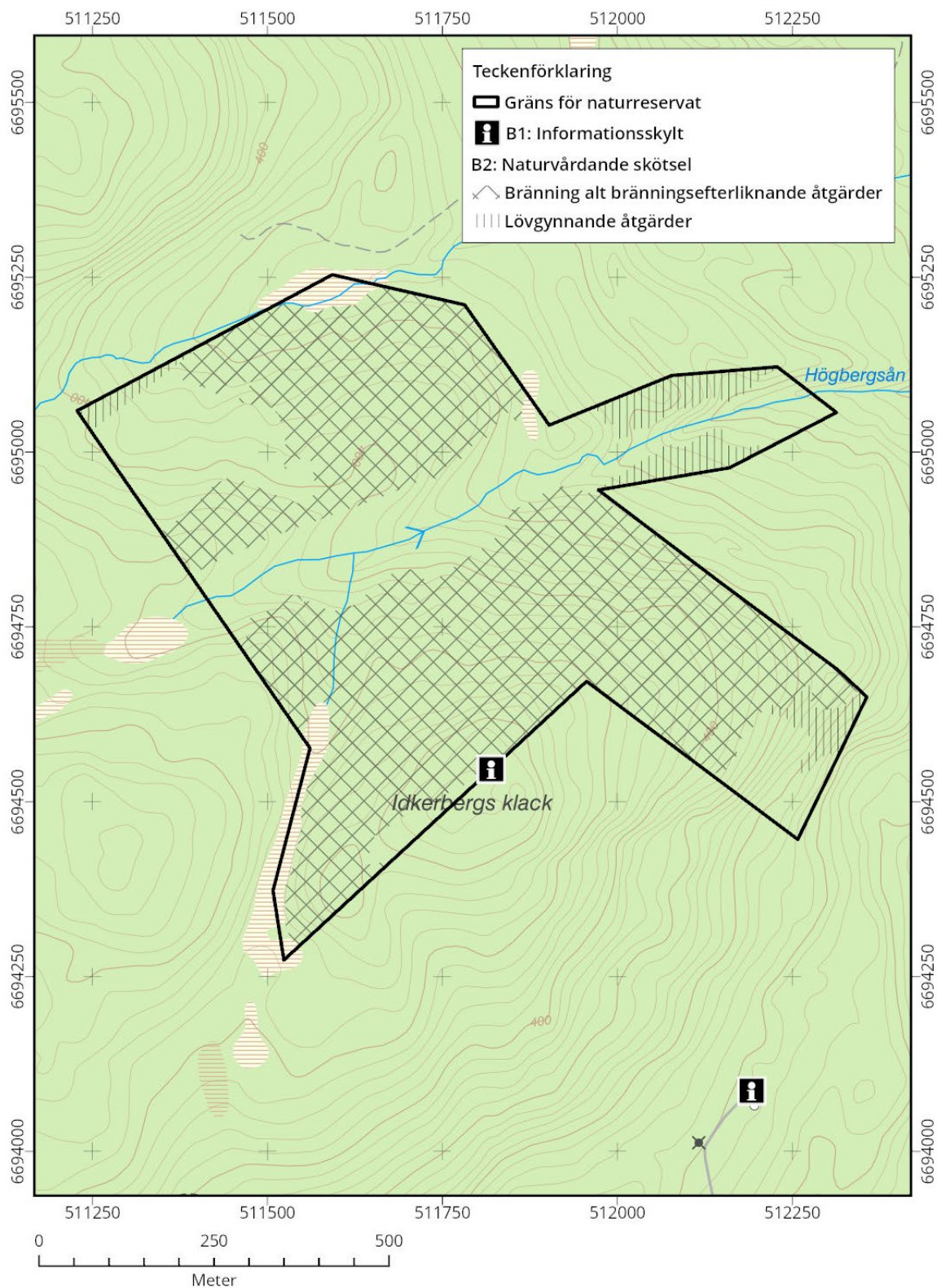
Teckenförklaring

- Utsträckning av beslutskarta
- Gräns för naturreservat

BAKGRUND

Lantmäteriets Terrängkarta & fastighetsgränser

Koordinatsystem: SWEREF99

Skötselplan för Idkerbergs klacks naturreservat

Denna skötselplan har upprättats av Länsstyrelsen enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Vy över hällmarkstallskog i reservatets nordöstra del. Foto: Jonas Bergstedt

Innehållsförteckning

Skötselplan för Idkerbergs klacks naturreservat	1
Beskrivningsdel	3
Översiktliga data.....	3
Geovetenskap	3
Biologi	4
Vegetation - landlevande.....	4
Fauna - landlevande	4
Limniska naturmiljöer	4
Värdefulla arter	5
Kulturhistoria.....	6
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	7
Infrastruktur.....	7
Källförteckning.....	7
Plandel	8
Syfte med naturreservatet.....	8
Prioritering mellan bevarandevärden	8
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	8
Skötselområde 1: Talldominerad skog	9
Skötselområde 2: Lövrik skog	10
Skötselområde 3: Grandominerad skog	11
Skötselområde 4: Myrar	12
Skötselområde 5: Friluftsliv och anläggningar	13
Dokumentation och uppföljning.....	14
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	14
Bilagor.....	14
Bilaga 1: Skötselkarta	15

Beskrivningsdel

Översiktliga data

Administrativa data	
Namn	Idkerbergs klacks naturreservat
Kommun	Borlänge kommun
NVR id	2200082
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Rättigheter	Jakträtt tillhör markägaren
Bebyggelser och anläggningar	Saknas
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Markslag	Areal (ha)
Tallskog	18,9
Granskog	17,9
Barrblandskog	12,1
Lövblandad barrskog	1,9
Triviallövskog	0,6
Ungskog och hyggen	0,3
Övrig öppen mark med vegetation	0,8
Våtmark	0,5
Totalt	53,1

Uppdelning enl. Nationella marktäckedata, Naturvårdsverket.

Geovetenskap

Områdets topografi kan sammanfattas som de östvända sluttningarna av Högberget genomskurna av en allt djupare nedskuren sänka i öst-västlig riktning där Högbergsån flyter igenom. Höjdskillnaderna i området är avsevärda. Idkerbergs klack, vilken återfinns i områdets södra del ligger på drygt 460 m över havet medan den lägsta punkten, som ligger på 315 m över havet hittas i Högbergsåravinens östligaste del.

Berggrunden i naturreservatet utgörs av förgnejsad granit, ursprungligen bildad under den svekokarelska bergskedjebildningen för 1,9 miljarder år sedan. På stora ytor i områdets nordöstra och södra delar går berggrunden i dagen som hållar.

Morän utgör den dominerande jordarten i reservatet men för övervägande delen av dess yta är jordtäcket mycket tunt.

I övrigt kan nämnas att Högbergsåravinen i sitt övre, västra, lopp begränsas av lodräta bergsväggarna medan den i de nedre östra delarna är V-format nedskurna i moränen. Sannolikt har ravinen fått sin form av kraftiga vattenströmmar i samband med landisens avsmältningsskede.

Biologi

Vegetation - landlevande

Området präglas av självföryngrade barrskogsbestånd där rena tallbestånd dominerar och utgör drygt 40% av arealen, barrbland 30% och granbestånd 15%. Beståndens medelålder ligger på 135 år men beståndåldrar uppemot 150 år är inte ovanliga. Lövrika bestånd, vilka främst förekommer i branterna av ravinens nedre delar upptar drygt 5% av arealen men deras medelålder är knappt 50 år. I ravinen förekommer dock även äldre och grövre aspar, sälgar och björkar.

Förekomsten av död ved varierar inom området. Störst är den i ravinen och i områdets nordvästra del, minst på hållmarkerna nordost och söder om ravinen där den mest uppträder som torrträd.

Markvegetationen i området präglas generellt av barrskogarnas vanliga risvegetation och hyser inga naturvårdsarter av intresse. Mot detta kontrasterar ravinens örtrika markflora som omfattar ett flertal arter knutna till mullrika näringsrika jordar, exempelvis blåsippa, gullpudra, strutbräken, svart trolldruva, torta och vårärt. Här växer också sötgräs som här har en av sina starkaste fästen inom länet. Av de 5 orkidéarter som är kända från reservatet så återfinns de flesta i ravinmiljön, exempelvis tvåblad, nattviol och grönkulla.

Fauna - landlevande

I artportalen finns några noteringar om förekomst av gärdsmyg och svartmes samt två skalbaggsarter, se nedan. Utöver det är inget känt om reservatets landlevande fauna.

Limniska naturmiljöer

Kunskaperna om Högbergsån limniska värden är små men enligt uppgift från Länsstyrelsens vattenenhet så finns öring och abborre i vattendraget. Det är dock osannolikt att den senare går så högt upp som till reservatet. Vattenkemiska data saknas helt.

Någon kilometer nordost om reservatet rinner dock Högbergsån ut i Hyttingsån, ett vattendrag med beteckningen EU_CD: SE669872-146735. Den information som går att hämta om detta vattendrag i databasen VISS ger

en fingervisning om förhållandena i Högbergsån. Hyttingsåns ekologiska status bedöms som god och dessa härkomst som naturlig då det inte bedöms vara kraftigt modifierat eller konstgjort. Dess kemiska status bedöms dock ej vara god på grund av förhöjda nivåer av kvicksilver och difenyletrar, något den dock har gemensamt med i stort sett alla vatten i hela landet.

Värdefulla arter

Vid inventering och fältbesök i området har drygt 30 naturvårdsintressanta arter noterats vilka presenteras i tabellerna nedan. Av dessa är 12 rödlistade enligt svenska rödlistan från 2020. Ovanligast är orkidén knärot, norsk näverlav och liten hornfliksmossa, alla tillhörande hotkategorin Sårbar (VU).

Teckenförklaring till tabellerna

- Hotkategorier enligt Sveriges rödlista 2020: CR = Akut hotad, EN = Starkt hotad, VU = Sårbar, NT = Nära hotad.
- S = signalart enligt Skogsstyrelsen.
- N2000 = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv.
- ÅGP = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter.
- § = Arten är fridlyst.

Kärlväxter

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Actaea spicata	Svart trolldruva		X			
Cinna latifolia	Sötgräs	NT		X	X	X
Circaea alpina	Dvärghäxört		X			
Goodyera repens	Knärot	VU	X			X
Lathyrus vernus	Vårärt		X			
Lycopodium annotinum	Revlummer					X
Platanthera bifolia	Nattviol		X			X

Mossor

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Antitrichia curtipendula	Fällmossa		X			
Bazzania trilobata	Stor revmossa		X			
Crossocalyx hellerianus	Vedtrappmossa	NT				
Hylocomiastrum umbratum	Mörk husmossa		X			
Lophozia ascendens	Liten hornflikmossa	VU				
Mylia taylorii	Purpurmylia		X			
Rhytidiadelphus loreus	Västlig hakmossa		X			
Rhytidiadelphus subpinnatus	Skogshakmossa		X			

Lavar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Alectoria sarmentosa	Garnlav	NT				
Bryoria nadvornikiana	Violettgrå tagellav	NT				
Hertelidea botryosa	Vedskivlav	NT				
Hypogymnia vittata	Skuggblåslav		X			
Microcalicium ahlneri	Kortskaftad ärgspik	NT				
Nephroma parile	Bårdlav		X			
Platismatia norvegica	Norsk näverlav	VU				

Svampar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Climacocystis borealis	Trådticka		X			
Cystostereum murrayi	Doftskinn	NT				
Fuscoporia viticola	Vedticka		X			
Hydnellum concrescens	Zontaggsvamp		X			
Hydnellum ferrugineum	Dropptaggsvamp		X			
Phellopilus nigrolimitatus	Gränsticka	NT				
Sarcodon squamosus	Motaggsvamp	NT				
Tricholoma viridilutescens	Gulgrön kantmusseron		X			

Insekter

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Cacotemnus thomsoni	Thomsons trägnagare		X			
Callidium coriaceum	Bronshjon		X			

Kulturhistoria

Inga kulturhistoriska lämningar finns registrerade i naturreservatet och lite dokumentation finns i övrigt att hämta om kulturhistorien i och runt Högberget. Det kans dock konstateras att såväl söder som nordost om reservatet, på ungefär 500 m avstånd, ligger några idag övergivna fäbodlar. De två sydliga, Prystäkten och Gamla Idkerbergets fäbod har anor från 1600-talet medan Hols fäbod nordost stammar från 1700 talet (Hillerström 2014). Då reservatsområdet ligger så högt har det troligen inte erbjudit så gott bete, möjligen med undantag för ravinen, men det har med all säkerhet ändå påverkats av fäboddriften, om inte annat så genom timmer- och vedtäkt. Det ska också nämnas att vid samhället Idkerberget, 700 meter sydost om reservatet, finns flera gruv- och bergshistoriska lämningar. Herrgruvan är området äldsta gruva, enligt vissa källor togs den i bruk redan under 1500-talet. Gruvdriften pågick fram till mitten av 1900-talet.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Jakt bedrivs i området av Idkerbergets jaktklubb. De har 4 jaktpass inom reservatsområdet vars position framgår av kartan i skötselplanens bilaga 1.

I vilken mån fiske bedrivs är okänt men området ingår i Noraåns fiskevårdsområde.

I vilken mån området nyttjas för friluftsliv i övrigt är också okänt.

Infrastruktur

Inga vägar eller andra anläggningar finns inom reservatet. En av erosion förstörd basväg leder dock upp till området från den skogsbilväg som löper längs med Dragån nordost om reservatet (Bro GA:4).

Källförteckning

Hillerström G. (2014) Fäbodrar och bodevallar i Tuna socken 1386–1968
D. 1 Ovanbrodelen. (Forskaruppl.) Borlänge: Släkt och Bygd i Borlänge.

Norkonsult AB (2021) Vattenvård i Tunaåns vattensystem. Förstudie
framtagen på uppdrag av Borlänge kommun.

Nilzon B, Janols A, Nilsson L-E, Svenson S-Å (2019) Gyllbergens skogsrike –
Inventering av kontinuitetsskogar och förslag till Grön infrastruktur.
Opublicerad rapport efter LONA-projekt sammanställd i samverkan mellan
Borlänge kommun, Svenska naturskyddsföreningen, Dalarnas ornitologiska
förening med flera.

Skogsstyrelsen (2023) Komplette förteckning över Skogsstyrelsens signalarter,
version 2023–1. Skogsstyrelsen, Jönköping.

SLU Artdatabanken (2020) Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.

Strand M, Aronsson M, Svensson M (2018) Klassificering av främmande arters
effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista.
ArtDatabanken Rapportar 21. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljöer och den biologiska mångfald som finns knuten till dessa. Med naturmiljöer avses företrädesvis näringsfattig höjdlägesbarrskog samt ravinmiljöer med näringsrik granskog och lövinslag. Syftet med naturreservatet är också att erbjuda det rörliga friluftslivet ett naturskogsområde i nära anslutning till samhället Idkerberget. Detta syfte är dock underordnat bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer.

Syftet ska tillgodoses genom att

- föreskrifter inrättas som motverkar exploatering av området,
- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak får utvecklas fritt,
- åtgärder utförs i syfte att gynna områdets naturtyper samt rödlistade eller i övrigt naturvårdsintressanta arter,
- åtgärder utförs i syfte att förhindra etablering av invasiva eller för området främmande arter,
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 5 skötselområden vilka i sin tur är uppdelade på delområden baserat på de beståndgränser som identifierades vid den ekonomiska värderingen av området (se bilaga 1). Skötselområdena är:

1. Talldominerad skog
2. Lövrik skog
3. Grandominerad skog
4. Myrar
5. Friluftsliv och anläggningar

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur.

Koordinater i texten nedan är angivna i system SWEREF99.

Skötselområde 1: Talldominerad skog

Beskrivning

Skötselområdet omfattar bestånd där tall dominerar, ibland dock med betydande inslag av gran. Förekomsten av löv är liten. Beståndens ålder ligger generellt i spannet 130–150 år men exempel finns på enstaka yngre ytor. Träden har vanligen klena dimensioner då tillväxtbetingelserna i området överlag är magra, primärt på grund av ett tunt jordtäckte. Detta är mest accentuerat i områdets nordöstra och sydöstra hörn där glesa hållmarks-tallskogar växer. Förekomsten av död ved är måttlig.

Skötselområdet upptar 34,1 ha fördelat på 7 delområden vilka beskrivs nedan.

1a: Ett 9,3 ha stort område med träd i åldern 150 år. Tall utgör 90% av trädslagsblandningen och gran 10%. I den nordöstligaste delen är skogen mycket gles och växer på hållmarker. Från delområdet har fynd av motaggschamp (NT) och garnlav (NT) rapporterats.

1b: Ett 1,2 ha stort område med träd i åldern 150 år. Tallen utgör 60% av trädslagsblandningen och gran 40%.

1c: Ett 0,4 ha stort område med träd i åldern 45 år. Tallen utgör 100% av trädslagsblandningen.

1d: Ett 3,2 ha stort område med träd i åldern 150 år. Tallen utgör 70% av trädslagsblandningen och gran 30%. Från delområdets nordöstra del har violettgrå tagellav (NT) rapporterats.

1e: Ett 4,4 ha stort område med träd i åldern 130 år. Tallen utgör 90% av trädslagsblandningen och gran 10%. Från delområdets södra del har vedskivlav (NT) och kortskaftad ärgspik (NT) rapporterats.

1f: Ett 9,6 ha stort område med träd i åldern 130–140 år. Tallen utgör 55% av trädslagsblandningen och gran 45%. I den nordöstra delen är ålder, bonitet och graninblandning något högre än i den sydvästra. Från delområdet har doftskinn (NT), garnlav (NT) och violettgrå tagellav (NT) rapporterats.

1g: Ett 5,9 ha stort område med i träd i åldern 130 år. Tallen utgör 80% av trädslagsblandningen och gran 20%. Graninblandningen är dock större längst i norr. Viss förekomst av död ved i form av enstaka lågor. Gles hållmarks-tallskog utgör de centrala delarna. Från delområdet har knärot (VU), och garnlav (NT) rapporterats.

Bevarandemål

Området präglas av äldre skog, dominerad av gammal tall. Delar av områdets bestånd är präglade av brand eller brandefterliknande åtgärder. I perioder efter sådana händelser är området öppet och med betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är området mer slutet.

Skötselåtgärder

Områdets naturvärden skulle definitivt öka om bestånd brändes av, bl a för att mängden död ved skulle öka i bestånd med en större graninslag. Det är dock troligen tekniskt svårt att utföra naturvårdsbränning i området, då det ligger isolerat från omgivande vägnät samt högt upp i terrängen. Till detta kommer att det finns få vatten i närheten som kan nyttjas för släckning. Förvaltaren får därför avgöra om bränning är möjlig att genomföra alls. Om så är fallet är kanske gränsområdet mellan 1a, 1b och 1c enklast/ lämpligast att ta sig an på grund av närhet till vatten, basväg och det faktum att 1c är bevuxet med kientall vars ved kan härδας genom åtgärden. Om bränning inte är genomförbar, så är det önskvärt att brännings-efterliknande åtgärder utförs i delar av området, exempelvis katning och randbarkning av yngre tall samt utglesning av gran genom ringbarkning.

Skötselområde 2: Lövrik skog***Beskrivning***

Skötselområdet omfattar bestånd med stort inslag av lövträd. Överlag är bestånden unga, mellan 35–45 år men i något fall uppemot 100 år. Skötselområdet upptar 2,9 ha fördelat på 4 delområden vilka beskrivs nedan.

2a: Ett 0,4 ha stort område med ungskog i åldern 40 år. Områdets trädslagsblandning utgörs av gran till 55%, tall till 25% och björk till 20%.

2b: Ett 1,1 ha stort område med ungskog i 35-års åldern på högbergsåravins norra sluttning. Områdets trädslagsblandning utgörs av gran till 65% och björk till 35%.

2c: Ett 0,7 ha stort område med ungskog i åldern 30–45 år på högbergsåravins södra sluttning. Områdets trädslagsblandning utgörs av björk till 70% och gran till 30%.

2d: Ett 0,7 ha stort bestånd med åldern 95 år. Områdets trädslagsblandning utgörs av gran till 65% och löv till 35%.

Bevarandemål

Området präglas av äldre bestånd med ett stort inslag av gamla lövträd, så väl levande som döda.

Skötselåtgärder

De flertalet av bestånden är unga finns det i dagsläget inte något behov av skötselåtgärder i syfte att gynna det löv som växer där. Ett undantag utgör dock bestånd 2d där förvaltaren omgående bör hugga bort gran runt äldre lövträd i syfte att överhålla dem.

Skötselområde 3: Grandominerad skog**Beskrivning**

Skötselområdet omfattar bestånd där gran dominerar, ibland dock med betydande inslag av tall. Förekomsten av löv är liten. Beståndens ålder spänner över 100–150 år men exempel finns på enstaka yngre ytor. Boniteten i skötselområdets bestånd är högre än i de omgivande där tall dominerar och de hyser också mer död ved. Den största arealen grandominerad skog hittas inom Högbergsåns ravin som skär genom reservatet i öst-västlig riktning. Områdets flora kontrasterar mot den omgivande magra markerna genom att hysa grova träd och en örtrik markflora som omfattar ett flertal arter knutna till mullrika näringsrika jordar. Ravinen är också fyndplats för merparten av de naturvårdsintressanta arter som rapporterats från reservatet.

Skötselområdet upptar 14,4 ha fördelat på 5 delområden vilka beskrivs nedan.

3a: Ett 4 ha stort område med skog i 145-års åldern. Trädslagsblandningen utgörs av gran till 70% och tall till 35%. Bitvis tät och svårgenomtränglig skog, ställvis självgallrat. Relativt hög förekomst av död ved. Flera grövre sälgar.

3b: Ett 6,1 ha stort bestånd i 150-års åldern i högbergsåravinsens västra del, avgränsat i norr och söder av klippväggar. Området trädslagsblandning utgörs av gran till 60% och tall till 40%. Från delområdet har bl a norsk näverlav (VU) och violettgrå tagellav (NT) rapporterats.

3c: Ett 2,4 ha stort bestånd i 100-års åldern på botten av högbergsåravinsens östra del. Området trädslagsblandning utgörs av gran till 90% och löv till 10%. Detta utgör ravinens bördigaste del och den med högst förekomst av grova träd, bl.a. asp och död ved. Området trädslagsblandning utgörs av gran till 60% och tall till 40%. Från delområdet har en stor mängd naturvårdsintressanta arter rapporterats varav knärot (VU) och sötgräs (NT) kan nämnas.

3d: Ett 0,3 ha stort bestånd med åldern 40 år på högbergsåravinsens norra sluttning. Området bekläs helt av gran.

3e: Ett 1,6 ha stort område där skogens ålder spannar mellan 85–130 år. Områdets trädslagsblandning utgörs av gran till 90% och tall till 10%.

Bevarandemål

Området präglas generellt av olikåldrig skog dominerad av äldre gran. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Högbergsåns ravin ska utgöra en skyddande miljö för torkkänsliga mossor och lavar och dess botten ska vara beklädd med en örtrik markflora knuten till mull- och näringsrika jordar.

Skötselåtgärder

Även detta område ska i huvudsak fri utveckling råda. Förvaltaren ska dock uppmärksammas på behovet att eventuellt bekämpa oönskade arter.

Under vissa omständigheter, exempelvis under år av torka, så blir skötselområdets bestånd mer sårbara för omfattande granbarkborreangrepp. Nu utgör barkborren dock en naturlig del av ekosystemet och att den dödar enstaka träd är en viktig del av dynamiken i skogen. Åtgärder för att stoppa barborreangrepp ska bara sättas in i de fall de bedöms drabba så stora ytor att det hotar förekomsterna av de naturvårdsarter som registrerats i reservatet. Det är viktigt att åtgärderna genomförs på ett sådant sätt att de i minsta möjliga mån innebär negativ påverkan på områdets naturvärden. Det är också viktigt att genomförda åtgärder följer gällande rekommendationer från vedertagen forskning och/eller ansvariga myndigheter.

Det ska också nämnas att druvfläder har konstaterats växa i ravinen, troligen som en effekt av att fåglar ätit bären på annat håll och därefter lämnat sin spillning. Druvfläder är giftig och enligt en rapport från SLU tillhör arten den högsta riskkategorin för stor negativ påverkan på biologisk mångfald (Strand M, Aronsson M & Svensson M 2018). Den kan uppträda invasivt på hyggen, är dock inte idag inte klassificerad som en invasiv art. Eventuellt kan det i framtiden bli aktuellt med att bekämpa arten inom reservatet.

Skötselområde 4: Myrar

Beskrivning

Skötselområdet omfattar all öppen myrmark i reservatet vilka upptar en total yta av 1,6 ha fördelat på fem områden. Reservatets gräns skär igenom alla ytorna vilket gör att ingen myr är helt skyddad av reservatets föreskrifter. Ingen information finns om myrarnas vegetation och eventuella naturvärden

men de förmodas vara opåverkade av mänsklig verksamhet på grund av sin ringa storlek.

Bevarandemål

De delar av myrarna som ligger inom reservatet ska bevaras opåverkad av mänsklig verksamhet.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder planeras utan fri utveckling får råda.

Skötselområde 5: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Trots närheten till Idkerbergets samhälle ligger reservatet otillgängligt till för besökare eftersom man måste bestiga 50–100 höjdmeter för att nå det från allmän väg. Inte går det heller någon stig upp mot Högberget från samhället utan den enda väg som finns är en dåligt underhållen basväg som löper upp från skogsbilvägen vid Dragån, 1,4 km åt nordost. Utöver den jakt som bedrivs där så bedöms därför området inte nyttjas speciellt mycket för friluftsliv.

Bevarandemål

På grund av områdets otillgänglighet så är det modesta mål som formuleras för att tillgängliggöra det för allmänheten. De inskränker sig till att områdets gränser ska markeras ut i fält och att information om reservatet, och vilka föreskrifter som gäller där, bör finnas på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Områdets gränser ska märkas ut i fält.

Någon självklar plats för var informationsskyltar bör placeras finns inte. Det som följer här är några förslag på platser. Det ska påpekas att en förutsättning för att förslag 2–3 ska kunna realiseras är acceptans från markägarnas sida.

1. Vid reservatsgränsen på toppen av Idkerbergs klack (Koordinat: 6694520–511790). Besökare kan förväntas söka sig hit på grund av utsikten.
2. Vid avfarten till Spånsanvägen i Idkerbergets samhälle (Koordinat: 6693800–512550).
3. På platsen där den dåligt underhållna basvägen som leder upp till reservatet angör vägen som leder längs Dragån (Koordinat: 6695860–512630).

2025-01-26

13758-2021

4. På vändplanen till den skogsbilväg som utgår från Spånsanvägen direkt norr om västra gruvhålet i Idkerberget (Koordinat: 6694060–512200). Går man rakt norrut här så når man reservatets östligaste del efter 375 m.

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla åtgärder som syftar till att förvalta naturvärdena i området, de som utförs för att markera ut det i terrängen samt tillgängliggöra det för besökare.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan bör göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och bör ge vägledning om huruvida ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd. Länsstyrelsen ansvarar även för att alla genomförda restaureringsåtgärder och övriga skötselåtgärder följs upp.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen eller andra fältundersökningar indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

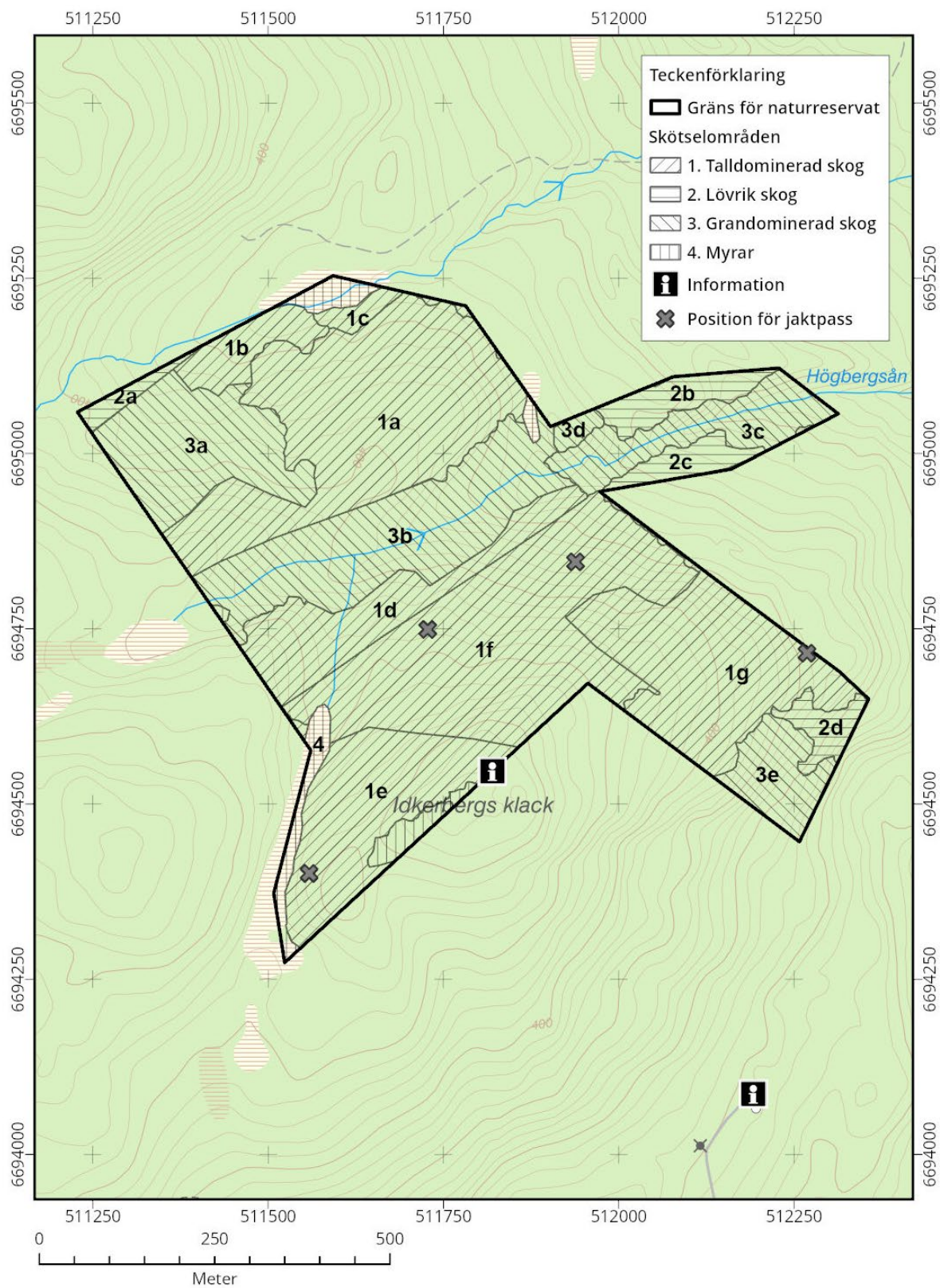
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	Skötselområde 5, se ovan och karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
2	Frihugg lövträd i delområde 2d	Skötselområde 2, se ovan	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
3	Bedöm möjligheten att utföra naturvårdsbränning, alternativt bränningsefterliknande åtgärder.	Skötselområde 1, se ovan.	Engångsåtgärd, upprepa vid behov
3	Utvärdera förekomst och behov att bekämpa druvfläder	Skötselområde 2, se ovan	Engångsåtgärd, upprepa vid behov

Bilagor

Bilaga 1 Skötselkarta

Bilaga 1: Skötselkarta

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt
- Klagande ska ange namn, adress och telefonnummer.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange ärendets diarienummer 13758-2021.